

بررسی حقوقی چک
در قانون تجارت

۱۱۶
بهرورد پروین

انتشارات قانون یار

۱۳۹۵

سرشناسه	: بیرون، بهروز، ۱۳۶۰ -
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی حقوقی چک در قانون تجارت/ تألیف بهروز بیرون.
مشخصات نشر	: تهران: قانون‌یار، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۵۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۷-۲۰-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: چک - ایران
موضوع	: Checks -- Iran
موضوع	: چک - قوانین و مقررات - ایران
موضوع	: Checks -- *Law and legislation-- Iran
موضوع	: حقوق تجارت - ایران
موضوع	: Commercial law -- Iran
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ پ ۴/۴ KMH۹۳۹
رده بندی دیویی	: ۳۴۴/۵۵۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۰۰۰۰۰

مکتب‌های حقوقی ایران

بررسی حقوقی چک در قانون تجارت

تألیف: بهروز بیرون

ناشر: قانون

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۷-۲۰-۶

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۶۶۹۷۳۹۶۰ کتابفروشی رسولی (چراغ دانش سابق)

اهداف موسسه قانون یار

(داوطلبان آزمون های حقوقی حتما بخوانند)

با عنایت به اینکه موسسه قانون یار به اولین هدف خویش در خصوص تالیف کتب آموزشی و کمک آموزشی به صورت کتاب نموداری به همراه دی وی دی صوتی تدریس رسید و مورد توجه تمامی داوطلبان آزمون های حقوقی (مخصوصا آزمون وکالت) قرار گرفت و از طرفی مورد انتقاد دیگر موسسات قرار گرفتیم ، نشان از پیشرفت و موفقیت در این رشته آموزشی می باشد . اما اهداف اصلی موسسه قانون یار به اینجا ختم نمی گردد. در خصوص اهداف بعدی این موسسه باید گفت، از آنجایی که هیات علمی موسسه ما بدین سبک توانست نیاز تمامی دانشجویان و داوطلبان آزمون های حقوقی را از مراجعه به کلاسهای حضوری دیگر موسسات و پرداخت هزینه های نزاف و غیر وجدانی معاف نماید در همین راستا هدف دیگر موسسه قانون یار اخذ مجوز لازم از سازمان علمی ، فناوری و تحقیقات جهت برگزاری کلاسهای حضوری با هزینه شهریه عادلانه و منصفانه می باشد که این سازمان با الله در آینده بتوانیم به همین روال با دریافت هزینه ناچیزی از داوطلب ((بر خلاف شهریه سنگین و غیر اخلاقی دیگر موسسات)) در راستای برگزاری کلاسهای حضوری گام برداریم.

از دیگر اهداف موسسه قانون یار و اعضای هیات علمی آن می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

1. برنامه ریزی هدفمند و مفید به صورت رایگان برای حربان کتب و سی دی های صوتی تدریس موسسه قانون یار
2. تدریس صوتی و نموداری تمامی دروس و کتب رشته حقوق در قالب کتب نموداری و صوتی در آینده نزدیک
3. تالیف کتب صوتی و تمام نموداری رفع تمامی مشکلات حقوقی ، کتاب های صوتی و اساتید دانشگاه ها
4. برگزاری کلاسهای تدریس تصویری در تمامی مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری
5. برگزاری آزمون های آزمایشی حضوری و اینترنتی در آینده ای نه چندان دور.
6. تالیف کتب صوتی تست های معتبر ادوار گذشته در آزمون های حقوقی
7. تالیف کتاب صوتی ترمینولوژی حقوق (کاملا ضروری و مهم)
8. قانون خوانی تمامی قوانین موجود و حاکم در ایران
9. تدریس صوتی رایگان تمام دروس مهم آزمون
10. ارائه مشاوره تحصیلی رایگان در آینده

کتاب موسسه قانون یار را اول مقایسه، سپس خرید نمایید

این فقط بخشی از فعالیت های موسسه قانون یار می باشد

آینده از آن ماست

((با ارسال عدد ۲۰ به سامانه پیامکی موسسه به شماره ۵۰۰۰۱۰۰۹۰۰۸۰۰ عضو خبرنامه پیامکی موسسه قانون یار شوید))

فهرست مطالب

۱۱.....	مقدمه :
۱۳.....	فصل اول.....
۱۳.....	چک ومقررات حقوقی آن.....
۱۵.....	مبحث اول: تعریف اسناد تجاری و اوصاف آن.....
۱۹.....	گفتار دوم: اوصاف اسناد تجاری.....
۱۹.....	بند اول: وصف تجریدی بودن.....
۲۳.....	بند دوم: وصف تنجیزی در اسناد تجاری.....
۲۵.....	بند سوم: وصف قابلیت انتقال.....
۲۶.....	مبحث دوم: تعریف چک و انواع آن.....
۲۶.....	گفتار اول: انواع چک - مقررات حاکم بر آن.....
۲۹.....	گفتار دوم: تعریف چک.....
۳۰.....	بند اول: تعریف چک در دیدگاه حقوقدانان.....
۳۱.....	بند دوم: تعریف چک در دیدگاه قانون.....
۳۲.....	گفتار سوم: انواع چک در قانون صدور چک.....
۳۲.....	بند اول: چک عادی.....
۳۳.....	بند دوم: چک های خاص.....
۴۳.....	گفتار سوم: انواع چک ها در رویه بانک ها.....
۴۳.....	بند اول: چک بسته.....
۴۴.....	بند دوم: چک آزاد یا امنیوس.....
۴۵.....	بند سوم: چک بین بانکی (رمزدار).....
۴۷.....	مبحث سوم: ماهیت حقوقی چک.....
۴۸.....	گفتار اول: نظریه وکالت.....
۴۸.....	گفتار دوم: نظریه انتقال طلب.....
۴۹.....	گفتار سوم: نظریه تبدیل تعهد.....
۴۹.....	گفتار چهارم: نظریه تعهد یکجانبه (ایقاعی).....
۵۰.....	مبحث چهارم: اوصاف شکلی چک.....
۵۰.....	گفتار اول: مندرجات الزامی.....
۵۰.....	بند اول: نوشتن کلمه چک بر روی برگ چک.....
۵۰.....	بند دوم: تعهد بدون قید و شرط پرداخت مبلغ معین.....
۵۱.....	بند سوم: نام کسی که مبلغ چک را پرداخت می نماید (محال علیه):.....
۵۲.....	بند چهارم: محل و تاریخ صدور چک.....

- ۵۴..... بند پنجم: نام گیرنده چک
- ۵۵..... بند ششم: امضا صادر کننده چک
- ۵۹..... گفتار دوم: مندرجات اختیاری:
- ۶۱..... **فصل دوم**
- ۶۱..... حدود مسئولیت، مسئولان چک
- ۶۳..... مبحث اول: الزامات صدور چک
- ۶۳..... گفتار اول: شرایط مربوط به صادر کننده
- ۶۴..... گفتار دوم: شرایط مربوط به محال علیه:
- ۶۴..... گفتار سوم: شرایط مربوط به دارنده
- ۶۵..... مبحث دوم: حقوق و تکالیف دارنده چک
- ۶۵..... گفتار اول: حقوق دارنده چک
- ۶۵..... بند اول: تسلیم دارنده چک نسبت به انتقال آن
- ۶۶..... بند دوم: حقوق ارث برد نسبت به تأمین خواسته
- ۶۸..... بند سوم: اقدامات بررسی
- ۷۷..... گفتار دوم: تکالیف دارنده چک
- ۷۷..... بند اول: تکالیف دارنده چک - حررت و نود و نعل چک
- ۸۴..... بند دوم: تکالیف دارنده چک در مرور زمان حل بودن چک
- ۹۴..... مبحث سوم - مسئولیت صادر کننده چک
- ۹۶..... گفتار اول: مسئولیت مدنی صادر کننده چک
- ۱۰۰..... گفتار دوم: مسئولیت جزایی صادر کننده چک:
- ۱۰۲..... بند اول: صدور چک بدون داشتن محل در بانک
- ۱۰۳..... بند دوم: برداشت تمام یا قسمتی از وجه چک از حساب پس انداز در بانک
- ۱۰۳..... بند سوم: دستور عدم پرداخت چک به بانک
- ۱۰۴..... بند چهارم: تنظیم غیر صحیح چک
- ۱۰۵..... مبحث چهارم: مفهوم و ماهیت ظهرنویسی و انواع آن
- ۱۰۵..... گفتار اول: مفهوم و ماهیت ظهرنویسی
- ۱۱۰..... گفتار دوم - انواع ظهرنویسی و مسئولیت ناشی از آن
- ۱۱۳..... بند دوم - ظهرنویسی به منظور وکالت و مسئولیت ناشی از آن
- ۱۱۸..... بند سوم - ظهرنویسی به منظور تضمین (وثیقه) و مسئولیت ناشی از آن
- ۱۲۲..... مبحث پنجم: ماهیت و شرایط تحقق مسئولیت در ظهرنویسی به عنوان ضمانت
- ۱۲۲..... گفتار اول: ماهیت حقوقی تعهد ضامن در چک
- ۱۲۵..... بند دوم: نظریه تضامنی بودن تعهد ضامن در چک

- ۱۲۹..... گفتار دوم- شرایط رجوع دارنده به ضامن در چک
- ۱۲۹..... بند اول: رعایت مهلت های مقرر
- ۱۳۰..... بند دوم: اعتراض
- ۱۳۴..... گفتار سوم: مسئولیت ضامن در برابر سایر مسئولین پس از تأدیه وجه سند توسط آنها
- ۱۳۶..... گفتار چهارم: مسئولیت مضمون عته در برابر ضامن
- ۱۳۹..... گفتار پنجم: مسئولیت دارنده سند و دیگر امضاء کنندگان در برابر ضامن
- ۱۴۳..... فصل سوم
- ۱۴۳..... بانک و عملیات بانکی
- ۱۴۵..... مبحث اول: بانک و عملیات بانک
- ۱۴۵..... گفتار اول: بانک
- ۱۴۶..... گفتار دوم: عملیات بانک
- ۱۴۷..... مبحث دوم: تکالیف و مسئولیت های بانک
- ۱۴۷..... گفتار اول: تکالیف بانک در ایجاد حساب
- ۱۴۸..... بند اول: افتتاح حساب
- ۱۵۰..... بند دوم: شرایط اشخاص
- ۱۵۶..... بند سوم: شرایط صوری چک
- ۱۶۱..... بند چهارم: نسخه ضمیمه چک
- ۱۶۳..... گفتار دوم: تکالیف بانکها پس از صادر شدن چک
- ۱۶۳..... بند اول: احراز هویت ارائه دهنده چک
- ۱۶۴..... بند دوم: رعایت سقف مبلغ
- ۱۶۵..... بند سوم: عدم توجه به شرط
- ۱۶۵..... بند چهارم: واریز وجه به حساب معین
- ۱۶۶..... بند پنجم: عدم پرداخت وجه چکی که مبلغ آن به دستور قضایی توقیف شده است
- ۱۶۹..... بند هفتم: پرداخت ده درصد وجه چک به دارنده
- ۱۷۱..... بند هشتم: صدور گواهینامه عدم پرداخت
- ۱۷۳..... بند نهم: درخواست استرداد دسته چک
- ۱۷۴..... بند دهم: اطلاع رسانی
- ۱۷۴..... مبحث سوم: نقش بانک در پیشگیری از صدور چک بلامحل
- ۱۷۴..... گفتار اول: قبل از افتتاح حساب
- ۱۷۵..... بند اول- نحوه افتتاح حساب برای مشتری
- ۱۸۶..... گفتار دوم- اختیار بانک در رد یا قبول درخواست افتتاح حساب
- ۱۸۹..... گفتار سوم- بعد از افتتاح حساب

۱۹۱	مبحث سوم: عملیات بانکی الکترونیکی
۱۹۱	گفتار اول: بانکداری الکترونیکی و خدمات آن
۱۹۵	گفتار دوم: مزایا و معایب بانکداری الکترونیکی
۱۹۵	بند اول: مزایای بانکداری الکترونیکی
۱۹۵	بند دوم: معایب بانکداری الکترونیکی
۱۹۶	گفتار سوم: روش های پرداخت الکترونیکی
۲۰۰	بند اول: چک ودسته چک الکترونیکی
۲۰۷	بند دوم: نمونه سیستم های چک الکترونیکی
۲۰۷	بند سوم: امضای الکترونیک
۲۱۳	بند چهارم: انتقال و ارائه سند الکترونیکی
۲۱۹	بند پنجم: سیستم ایا چک
۲۲۳	فصل چهارم
۲۲۳	نتایج و پیشنهادات
۲۲۵	مبحث اول: نتایج
۲۴۲	پیشنهادات
۲۴۹	منابع
۲۵۱	منابع فارسی
۲۵۳	مجلات و فصلنامه ها و مقالات
۲۵۴	جزوات و پایان نامه ها
۲۵۵	سایت ها
۲۵۵	قوانین

مقدمه :

مسئله چک و در واقع همان یک برگ کاغذ موضوعی است که بیشتر از حد لزوم و ضرورت دچار قوانین مختلف شده و صاحب نظران هم درباره آن نظریه داده اند، اما هنوز هم دریغ و خم قانونگذاری است. بار اول قانون تجارت مصوب ۱۳۰۳ و ۱۳۰۴ شمسی چک را تعریف کرد و از آن تاریخ به بعد در سال های ۱۳۱۲ و ۱۳۳۱ و ۱۳۴۴ و ۱۳۵۵ و ۱۳۷۲ و ۱۳۷۶ و ۱۳۸۲، قوانین اصلی راجع به چک را داریم و اخیراً هم ابتدا بحث پیش نویس و سپس لایحه جدید قانون تجارت مطرح گردید. مقنن با نگاهی به گذشته قانونگذاری، با عنایت به عدم توفیق قوانین مصوب در کاهش میزان صدور چک بلامحل، این بار قصد آن نموده که با از بین بردن زمینه های سوء استفاده، از همان مراحل اولیه اقدام به پیشگیری نماید و برای این منظور، بانک را به هنگام افتتاح حساب، در احراز هویت، دارای تکلیف ساخته است. در ماده ۲۱ قانون صدور چک، در صورت وجود سابقه صدور چک بلامحل منتهی به صدور کیفرخواست، بانک از افتتاح حساب منع شده است و در ماده ۲۴۵ پیش نویس لایحه جدید مقرراتی وضع شده، ممکن است که گفته شود با تصویب قانون جدید و عدم اشاره به مقرره مورد اشاره در آن، قانونگذار توجهی به سابقه مشابه نداشته است لیکن با توجه به آیین نامه های پیش بینی شده در قانون جدید، مانند ماده ۷۹۶ لایحه جدید، قانون تجارت در خصوص اعتبارسنجی و شرایط اعطای دسته چک می توان به وجود و ضمیمه احراز این شرایط لازم، اظهار نظر کرد هر چند که در این فرض، قدرت تقنینی آیین نامه، در احراز حق افتتاح حساب از اشخاص، محل نامل است و با توجه به اینکه از تصویب قانون تجارت ۷۰ سال می گذرد و این قانون دارای واژگان مبهم و برداشت های متفاوت برای قضات است که اقدام جدی برای اصلاح آن ضروری به نظر می رسد.